

ГЛЕДИШТА:
ПРОФ. ДР АЛЕКСА ОБРАДОВИЋ

ИМПЕРАТИВ ПРОИЗВОДЊА ЗДРАВСТВЕНО БЕЗБЕДНЕ ХРАНЕ

Друштво за заштиту биља Србије, које је основано давне 1954. године 4. новембра, у овој години, обележава јубилеј вредан помена, седам деценија постојања. Тим поводом замолили смо проф. др Алексу Обрадовића, председника Друштва за заштиту биља Србије, да нам објасни у чему је тајна његовог опстанка.

- Друштво за заштиту биља Србије опстаје и делује већ 70 година захваљујући посвећености руководства и чланства, као и неговању хармоничног односа међу члановима, успешној координацији и повезивању свих сегмената у области заштите биља, почев од струке у пракси, преко образовања и науке, индустрије и државне управе, до комуникације са медијима, институцијама и јавношћу.

ОБЈАСНИТЕ ОРГАНИЗАЦИЈУ ДРУШТВА И КАКО ФУНКЦИОНИШЕ?

- Друштво чине редовни чланови који могу бити - дипломирани инжењери пољопривреде за заштиту биља, односно фитомедицину; затим доктори и магистри наука који се баве истраживањима или образовањем у области заштите гајених биљака или шума као и дипломирани инжењери шумарства који се баве заштитом шума; затим научници и стручњаци из области заштите биља, али и из других области (поред пољопривредних и шумарских) који се баве истраживањима или стручним пословима везано за заштиту биља.

Ту су још и помажући чланови Друштва - привредна друштва, удружења, као и друга правна и физичка лица, која у обављању своје делатности имају додирних тачака са заштитом гајених биљака и шума, објаснио је проф. др Обрадовић.

Друштво се организује по територијалном принципу. Основна организациона јединица Друштва је подружница, а органи су - скупштина; главни одбор; председник; надзорни одбор и суд части.

ИСТАКНИТЕ ОСНОВНЕ ЗАДАТКЕ ДРУШТВА?

- Основни задаци Друштва су - перманентно образовање и унапређивање друштвеног статуса свога чланства; подстицање научно-истраживачког рада и размене информација у струци; затим образовање и просвећивање стручњака, произвођача и грађана у домену заштите гајених биљака и шума; стално унапређивање заштите биља, биљних производа и шума; као и допринос развоју алтернативних мера заштите у циљу унапређења интегралне заштите биља; као и допринос производњи здравствено безбедне хране; али и унапређивању комуналне хигијене; затим заштити животне средине од хемијског и биолошког загађивања и унапређењу заштите здравља лица која су професионално изложена дејству хемијских и биолошких средстава за заштиту биља.

НА КОЈИ НАЧИН СЕ ТИ ЗАДАЦИ РЕАЛИЗУЈУ?

- Друштво за заштиту биља Србије, кроз организацију научних и стручних скупова, штампањем приручника, књига и монографија, а такође и преко своја два часописа, непрекидно доприноси образовању и афирмацији својих чланова али и опште јавности, размени информација и подизању нивоа научноистраживачког рада. Такође, на тај начин омогућава двосмерни проток најновијих и проверених информација из области заштите биља од институција које се баве науком и индустрије до произвођача и примене знања у пракси и обрнуто. Овим активностима Друштва подиже се свест произвођача о потреби смање-

То је систем који усклађује и оптимизује потребе човечанства и истовремено има за циљ да смањује ризик по здравље људи, животиња и биљака.

фото: Приватна архива

Активностима Друштва за заштиту биља, подиже се свест произвођача о потреби смањене примене пестицида, примени алтернативних и нових технологија, очувању животне средине и корисних организама, као и заштити њиховог здравља, а и самих потрошача

не примене пестицида, примени алтернативних и нових технологија, очувању животне средине и корисних организама, као и заштити њиховог здравља и самих потрошача. Путем медија, чланови Друштва за заштиту биља, доприносе право временом и одговарајућем обавештавању јавности о проблемима у заштити биља доприносећи подизању нивоа комуналне хигијене и заштите животне средине од хемијског и биолошког загађивања.

СВЕДОЦИ СМО БРОЈНИХ ИЗАЗОВА СА КОЈИМА СЕ У ПРАКСИ СУСРЕЋУ ПОГОВОРО НАШИ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ. ЕВИДЕНТНО ЈЕ ДА СЕ ШТЕТНИ ОРГАНИЗМИ У УСЛОВИМА КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА БРЖЕ АДАПТИРАЈУ И ПОСТАЈУ ОТПОРНИЈИ НА ПОСТОЈЕЋЕ МЕТОДЕ КОНТРОЛЕ. КАКО ДРУШТВО ДОПРИНОСИ ЕФИКАСНОМ РЕШАВАЊУ ТИХ ДИЛЕМА?

- Стална активност Друштва је организација стручних и научних скупова на којима се представљају и размењују најновије информације о утицају глобалних кретања, попут промене временских прилика, кретања људи и робе, увођења нових технологија и њихов утицај на биљну производњу и појаву штетних организама. На тај начин Друштво, омогућава да се у директном контакту, на ауторитативан начин, дође до поузданих података и информација о проблемима у заштити биља и дискутује о потенцијалним решењима.

Интензиван проток људи и робе знатно доприноси ризику од уношења за нашу земљу нових и непознатих штетних организама. Они могу доспети како природним путем али и транспортном не само пољопривредног и шумског биља, него и украсног, парковског, собног биља, али и дрвеном грађом и амбалажом. Занимљив је податак да је неколико врста штетних гљива и инсеката последњих година доспело у Европу палетама и дрвеном амбалажом која штити различите врсте непољопривредних производа током транспорта и тако пролази границе без фитосанитарне контроле. Често у нашу земљу без фитосанитарне контроле улазе тзв. мале количине разног украсног биља, попут садница цитруса, маслина, украсне кафе, које наши држављани доносе при повратку са путовања с егзотичних дестинација. **Те мале количине биљног материјала не подлежу пријави и прегледу али ти путници морају да знају да постоје штетни организми који се могу на тај начин унети у земљу и причинити огромну штету нашем биљном свету. Препорука је да треба избежавати транспорт живих биљака и њиховог репродуктивног материјала без провереног здравственог стања од стране надлежних органа или институција, саветује проф. др Обрадовић.**

ЗАШТИТА БИЉА ЈЕ НЕЗАОБИЛАН СЕГМЕНТ ГЛОБАЛНОГ МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНОГ ПРИСТУПА "ЈЕДНО ЗДРАВЉЕ – ONE HEALTH". СВАКАКО ДА ЈЕ ИМПЕРАТИВ ПРОИЗВОДЊА ЗДРАВСТВЕНО БЕЗБЕДНЕ ХРАНЕ И ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ. ДА ЛИ ЈЕ ТО ТАКО И КОД НАС?

Друштво преко својих чланова покушава да утиче на примену интегралне заштите биља као одрживог концепта који користи све превентивне мере, а на крају и примену пестицида у циљу постизања економски оправдане, друштвено прихватљиве и здравствено безбедне заштите.

- Овај глобални и мултидисциплинарни приступ је опште прихваћен, али он не представља један документ или прецизан програм активности, **То је систем који усклађује и оптимизује потребе човечанства и истовремено има за циљ да смањује ризик по здравље људи, животиња и биљака.** У заштити биља смо свесни своје друштвене одговорности и потребе да се обезбеде услови за успешну производњу али да она буде еколошки прихватљива и здравствено безбедна. **Ипак, има још много простора за подизање свести о овом приступу и потреби да се одговорно поступа према свеопштем здрављу и животnoj средини, на чему ће Друштво у сарадњи са медијима радити у будућности.**

- Нажалост код већине грађана свест о потреби очувања животне средине није на потребном нивоу. Природа и окружење се углавном узимају здраво за готово и не размисља се довољно о последицама које активности људи могу имати по животну средину. Стога **Друштво преко својих чланова покушава да утиче на примену интегралне заштите биља као одрживог концепта који користи све превентивне мере, а на крају и примену пестицида у циљу постизања економски оправдане, друштвено прихватљиве и здравствено безбедне заштите.** Саветодавна улога Друштва се одвија и кроз сарадњу са Управом за заштиту биља, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у процесу хармонизације домаће регулативе са европском, као и кроз деловање Савета за заштиту биља, учешће у доношењу закона и регулатива у области заштите биља и разних комисија које оснива Управа.

У сарадњи са Управом Друштво за заштиту биља, ове године је припремило 22. издаци и допуњено издање приручника „Пестициди у пољопривреди и шумарству Србије“, јединственог прегледа препарата за заштиту биља који поседују дозволу за примену и незаобилазне литературе како за пољопривреднике тако и за запослене у индустрији пестицида.

Недавно је одржан и 9. Конгрес о заштити биља на Златибору. Шта од њега шира јавност може да очекује?

- Подсећам, Конгрес је научни скуп највишег нивоа и организује се сваке пете године. **Циљ је смотра најновијих научних резултата како домаћих тако и страних истраживача.** И ове године било је доста саопштења, а учествовали су предавачи из целог света. Била је то прилика да се учесници упознају с новинама из разних области заштите биља – попут биљних патогена у пољопривреди и шумарству; инсеката и штеточина у пољопривреди и шумарству; затим о коровима у пољопривреди и шумарству; као и корисним организмима у пољопривреди и шумарству; али и о пестицидима, биопестицидима и органској производњи као и токсикологији, екотоксикологији и безбедности хране.

Планови, како даље?

- Чланови Друштва за заштиту биља свесни су своје одговорности и улоге у ланцу производње квалитетне и безбедне хране, као и у очувању природних ресурса и животне средине. И даље остајемо посвећени овим задацима, спремни да уложимо сав свој труд и знање у њихову реализацију, користећи најновија знања и технике заштите биља, поручио је проф. др Алекса Обрадовић. ♦

Тамара Гнип